

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XXVIII. De Novato, dictisque ab eo Novatianis: & quomodo hi qui Phrygiam incolebant Novatiani, festum Paschae ad Iudaicum morem transtulerint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

A

Κεφ. κη'.

CAP. XXVIII.

Περὶ τῶν αὐτῶν ἐξ αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν ἢ ὡς μετέθεσαν αἱ κατὰ τῆς Φρυγίας ἐξ αὐτῶν αὐτῶν τῶν ἑσπερίων ἰσχυρῶν τοῖς ἰουδαίοις.

De Novato dicitur ab eo Novatianis: & quomodo hi qui Phrygiam incolerant Novatiani, festum Pasche ad Iudaeum morem transtulerint.

ΚΑὶ ὁ τὸν χρόνον τόνδε, Ἐναυαλιανῶν οἱ πρὶν Φρυγίαν οἰκῶντες, τὴν ἑσπερίαν ἑσπερίαν μεταβέβησαν ὡς ὁ τῆς ἐσπερίαν λέξω πρότερον εἰπὼν, ὅτι χρεὼν Ἰππερῶν αἰετῶν Φρυγῶν καὶ Παφλαγονίων ἔθνη ὁ ἀκριβοῦς τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν κανὼν Νουάτος πρῶτος ὄντι ἄνθρωποι ἐκκλησίας, διεκρίθη ἑπὶ δὴ κορηλίου ὁ Ἰπίσκοπος ἐδὲ Ἰππύσαντας πρῶτος ἐπὶ τῷ διαίματι, ὃν ὁ βασιλεὺς δέμιον καὶ τὸ ἐκκλησίας ἐκίνησεν, εἰς κοινῶν ἐδέξατο διὰ ταύτων ἄντων αἰτίαν διακρίσεις, εἰς ἐπισκοπὴν ὡσαύτῃ συμφρονήσων αὐτῶν ἐπισκόπων ὡσαυχειριδῶν, ταῖς παλαιαῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἐγραφε, μὴ δεχέσθαι ἐπὶ ἐπιθυμίας εἰς τὰ μυστήρια ἀλλὰ πρὸς ἑπέμπευ μὲν αὐτὸς εἰς μέγαλον τὴν ὁ συγχωρησὼν ἐπιπέμπευ Θεῷ, τῷ διωαμῶν καὶ ἔξουσίαν ἔχοντι συγχωρεῖν ἀμαρτήματα τοιαύτας ἐπιστολάς οἱ καὶ ἐπαρχίαν δεχόμενοι, πρὸς τὰ οἰκεία ἡθὴ ἐποίησαν τῷ δηλημιῶν τὰς κρίσεις ὡς ἡδὲ καὶ ἐδὲ ἡ καὶ μὴ εἶναι ἀξίως τῶν μυστηρίων ἐδὲ τὸ βάπτισμα εἰς θάνατον ἀμαρταν πεποικωτας, τοῖς μὲν ἐδοκεν πικρὰ καὶ ἀπηνῆς εἶναι τὸ τοῦτο κανὼν ἢ ἐκθεσις οἱ ὁ, ὡς δικαίον τὸν κανὼνα καὶ ὀρθῶν αὐτῶν πολλῶν ἐδέχοντο ὃν τοσαύτῳ ὁ τῆς κινεμένης τῆς ἡθῆς αἰετῶν, ἐπικαταλαμβάνει τῆ ἐπισκόπου κενῆς γράμματά, καὶ τοῖς μὲν τὸ βάπτισμα ἡμαρτηκόσων ἐπαγγελόμενα συγχωρησὼν ἔτω ὁ ἀμφοτέρων ἐπισκοπῶν τὰ ἐνάτια, ἃ ἐπὶ τῶν θείων ὀχυρήτων ἀ ἐκάτερθε ἐλέγη, ἕκαστος κατ' ἑαυτὸν εἰς τὸ ἐστῆναι εἰς ὁ καὶ πρῶτον μᾶλλον ἐπέκλινεν ὁμοίως Φιλαμαρτημονίους, δραξάμενοι τῆς τότε ἀδελφότητος συγχωρησεως, καὶ εἰς τὸν ἐπέκτα χρόνον ἐπὶ πάσης ἀμαρτίας αὐτῆς συγχωρησὼν φαίνεται ὁ τὰ Φρυγῶν ἔθνη ὡσαυφρονέστερα εἶναι τῶν ἄλλων ἔθνων καὶ γὰρ διὰ καὶ ὡσαυαλίους Φρύγες ὁμνύσων ἐπιπέμπευ γὰρ τὸ μὲν θυμικὸν ὡσαυ σκύβαις

PER idem tempus Novatiani qui Phrygiam incolunt, festum Pasche diem commutarunt. Id quomodo factum sit, breviter dicam: ubi prius commemoravero qua, de causa in provinciis Phrygiae ac Paphlagoniae, exacta Ecclesiae illorum regula ac disciplina etiamnum vigeat. Novatus Presbyter Ecclesiae Romanae, ideo dissidium fecit, quod Cornelius Episcopus fideles qui tempore persecutionis a Decio Imperatore contra Ecclesiam excitatae, idolis sacrificaverant, in communionem suscepisset. Hanc igitur ob causam cum secessisset, ab Episcopis qui idem cum iplo sentiebant ad Pontificatum evectus, scripsit ad omnes ubique Ecclesias: ne eos qui demonibus immolaverant, ad sacra mysteria admitterent. Sed ut hortarentur quidem eos ad poenitentiam; indulgentiam autem criminum relinquerent Deo, penes quem jus arbitrii est criminum remittendi. His literis ad omnes provincias perlatis, singuli pro suis moribus, de his quae significabantur, tulere iudicium. Quod enim ille significaverat, ad sacramentorum communionem admittendos non esse eos, qui post baptismum crimen lethiferum commisissent, aliis quidem acerba & immitis videbatur huius regulae promulgatio: alii vero hanc regulam ut justam & ad stabilendam emendationis vitae disciplinam, imprimis utilem susceperunt. Dum hac agitur controversia, supervenerunt literae Cornelii Romani Pontificis, quae iis etiam qui post baptismum deliquissent, indulgentiam spondebant. Ita utrisque contraria inter se scribentibus, & sacrarum literarum testimonio sententiam suam confirmantibus, unusquisque, ut fieri solet, ad eam partem se contulit, ad quam iam antea suo ingenio erat propensior. Nam quibus peccare in deliciis erat, hi arrepta occasione indulgentiae quae tum concedebatur, eam in posterum ad omne criminum genus abusi sunt. Porro gens Phrygum, temperantior videtur esse reliquis gentibus. Nam & raro jurant Phryges. Et Scytae quidem

Hh iij

ac Thraces procliviores sunt ad iracundiam: qui vero ad orientem Solem degunt, magis dediti sunt cupiditatibus. Verum Paphlagonēs & Phryges, ad neutrum istorum vitiorum propendent. Nam neque Circensium, nec theatralium ludorum hodie admodum studiosi sunt. Atque ob hanc causam, tum isti tum alii qui idem sentiunt, literis à Novato tunc scriptis assensisse mihi videntur. Quippe apud illos, scottatio instar piaculi habetur. Certe Phryges & Paphlagonēs modestius quàm quuscunque alterius sc̄ta homines vivere videmus. Eandem quoque causam fuisse existimo illis qui Occidentis partes incolunt, & qui Novati sententiam sunt secuti. Cæterum Novatus licet ob vigorem arctioris disciplinæ sese ab aliis segregaverit, tamen festum Paschæ diem nullatenus immutavit. Eodem enim modo quo Occidentales, etiam ipse Pascha perpetuò celebravit. Porro illi Pascha semper celebrant post equinoctium, more ipsius antiquitus tradito, jam inde ab eo tempore quo Christiani esse cœperunt. Et ipse quidem postea, principatu Valeriani qui persecutionem adversus Christianos exercuit, martyrio perfunctus est. Is vero qui ex ejus nomine appellati sunt in Phrygia Novatiani, concessam ejus rei communionem avertantes, circa hoc tempus diem festum Paschæ immutarunt. Pauci quippe & obscuri Novatianorum in Phrygia Episcopi, collectâ Synodo in vico Pazo, ubi fontes amnis Sangarii visuntur, regulam promulgarunt; ut quotannis observaretur quo die Iudæi azyma celebrarent, & unâ cum illis festum Paschale celebraretur. Hæc mihi renuntiata sunt à quodam sene, qui se presbyteri filium esse dicebat, & supradictâ synodo unâ cum patre interfuisse. Cui tamen synodo nec Agelius Novatianorum apud Constantinopolim Episcopus, nec Maximus Nicææ, nec Nicomediæ aut Coturæi adfuerunt Episcopi: licet ab his præcipue regatur Ecclesia Novatianorum. Et hæc quidem tunc temporis gesta sunt ad hunc modum. Sed paulo post Novatianorum Ecclesia propter istam synodum duas in partes divisa est, uti suo loco dicemus. Nunc transeamus ad ea, quæ per idem tempus in Occidentis partibus contigerunt.

A καὶ θραξί· πρὸς τὴν Ἰθθυμηνικῶν οἰκιστῶν αἰσχρῶς ἢ ἡλιον τὴν οἰκιστῶν ἐχόντες πλέον δ' εὐεχέσι· τὰ δὲ παφλαγόνων καὶ φρυγῶν ἔθνη, πρὸς ἐδὲ τερον τῶν Ἰθρυμηνικῶν ἔχει· ἐδὲ γὰρ ἰπποδρομίᾳ, ἐδὲ θάλασσα ἀπὸ ἀζόν) ἡν παρ' αὐτοῖς· διό μοι δοκεῖ μάλλον Ἰθρυμηνικῶν τῶν τε καὶ ἐδὲ ἔτω φρονεῖν, πρὸς τὰ ἀθανάτου τότε γραφόμενα· ὡς μύσος γὰρ Ἰθρυμηνικῶν παρ' αὐτοῖς ἡ θορνεία νομίζε) καὶ γὰρ ἐδὲ οἰκιστῶν ἀλλῆς αἰρέσεως σωφροσπερον βιῶντας, φρυγῶν καὶ παφλαγόνων ἐπιεὶ εὐρεῖν τὴν ἰσχυρὰν αἰτίαν καὶ ἐδὲ οἰκιστῶν τὰ ἐσπέερα μέρη, καὶ ναυατῶν περὶ ἀρχαῖα τῶν ἰσχυρῶν, εἶναι νομίζω ναυατῶν μὴ εἶναι, εἰς τὰς πολιτείας ἀκελεῖδες διεκρίθη· ἀλλ' ἐνεγνῆναι τὰ πάχα ἐορτῆν ἐμετέθηκεν αἰεὶ γὰρ καὶ τὰ ἐσπέερα μέρη ἐποίησεν, καὶ ἔτιως ἐπέτελεσε· ποιεῖσιν διαπαντός οἱ ἐκεῖ μετ' ἰσημερίαν ἀνεκαθάρσιν ἀφ' ἧ καὶ χριστιανίζουσιν· ἀλλ' ἐδὲ γὰρ ἰσχυρῶν Ἰθρυμηνικῶν βασιλεῶν τῶν βασιλέων δυνάστεων καὶ χριστιανῶν κινήσαντες, ἐμαρτύρησαν· αἰεὶ ἐδὲ αὐτῶν ἐν φρυγίᾳ ἐπώνυμοι, καὶ τὴν καινὴν αἰτίαν τότε συνεχωρήθησαν ἐκτεπέρομα· καὶ τὸν δὲ τὸν χρόνον καὶ τὴν ἐορτῆν τῶν παλαιῶν μετέθεσαν σωδὸν γὰρ ἐν πάχῳ κώμῃ, ἐδὲ τῶν Καζαεῖν ποταμῶν εἰσὶν αἱ πηγαί, ποταμοὶ ὀλίγοι πρὸς καὶ ἐδὲ εὐσημοῖ τῶν φρυγῶν ναυαλιανῶν ἐπίσκοποι, ὄργον ἐκφέρουσιν ὡς εἰς δαίνας ἐπιτηρεῖν ποιήσας τὰ ἀπὸ μα, ἐσω ἀνθρώπων τὴν τῶν πάχα ἐπέτελε ἐορτῆν ταῦτα ἡμῖν ἀνήγειρε πρὸς αἰεὶ τὸν λαὸς, πρὸς ἐδὲ εἶναι λέγων ἑαυτοῦ ἵόν· ἅμα ἡ τὰ πατρί παρὲν αἰτίᾳ ἡσυχασίᾳ σωδῶν, καὶ ἡν ἔτε ἀγέλι) παρὲν ὄργον βασιλεῶν πόλεως ναυαλιανῶν ἐπίσκοποι, ἐδὲ μαξίμ) ὄνκαίας, ἐδὲ ὄνκομηδίας, ἐδὲ μὴ ὄ κολυαίς· ὑπὸ τῶν γὰρ ἡ ναυαλιανῶν ἰρησικία μάλις κανονίζε) ταῦτα μὴ ἔτιως τότε ἐγέρε) διηρέθη ἡ μικρὸν ὑσπερ, ἡ ναυαλιανῶν ἐκκλησία δι' ἐκεῖν τὴν σωδὸν, ὡς καὶ χάρεν ἐρεμεν μετέθετον τῶν ἐορτῶν, ἐπὶ τα καὶ αὐτὸν τὸν χρόνον ἐν τοῖς ἐορταῖς ἡσυχασίᾳ μερέσιν·